

NATIONAL AVIATION UNIVERSITY
Department of English Philology and Translation
(Ukraine)

SIBERIAN FEDERAL UNIVERSITY
Department of Business Foreign Language
(Russian Federation)

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE
Institute of East Slavonic Philology
(Republic of Poland)

General and Specialist
Translation / Interpretation:
Theory, Methods, Practice

Kyiv
Agrar Media Group
2017

УДК: 81' 25 (063)(081)

ББК Ш107я431

Ф 296

Фаховий та художній переклад: теорія, методологія, практика: збірник наукових праць / за заг. ред. А.Г. Гудманяна, С.І. Сидоренка. – К.: Аграр Медіа Груп, 2017. – 468 с.

Збірник містить статті учасників X Міжнародної науково-практичної конференції з питань теорії та практики перекладу, що відбулась 7-8 квітня 2017 року на кафедрі англійської філології і перекладу Національного авіаційного університету (м. Київ, Україна).

Специальный и художественный перевод: теория, методология, практика: сборник научных трудов / под общей ред. А.Г. Гудманяна, С.И. Сидоренко. – Киев: Аграр Медиа Групп, 2017. – 468 с.

Сборник содержит статьи участников X Международной научно-практической конференции по актуальным вопросам теории и практики перевода, которая состоялась 7-8 апреля 2017 года в Национальном авиационном университете (г. Киев, Украина).

General and Specialist Translation / Interpretation: Theory, Methods, Practice: International Conference Papers. – Kyiv: AgrarMedia Group, 2017. – 468 p.

The book contains papers presented by the participants of the 10th International Conference on theory and practice of translation / interpretation at the National Aviation University (Kyiv, Ukraine) on 7-8 April 2017.

Головний редактор:

*А.Г. Гудманян, доктор філологічних наук, професор
(Національний авіаційний університет, Україна)*

Редакційна колегія:

*З.З. Кіквідзе, доктор філологічних наук, професор
(Тбіліський державний університет імені Іване Джавахішвілі, Грузія)*

*Л.В. Коломісць, доктор філологічних наук, професор
(Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна)*

*І. Любоха-Круглік, доктор філологічних наук, професор
(Сілезький університет в Катовіце, Республіка Польща)*

*О. Маліса, доктор філологічних наук
(Сілезький університет в Катовіце, Республіка Польща)*

*Г.В. Межжеріна, доктор філологічних наук, професор
(Національний авіаційний університет, Україна)*

*В.А. Разумовська, кандидат філологічних наук, доцент
(Сибірський федеральний університет, Російська Федерація)*

*С.І. Сидоренко, кандидат філологічних наук, доцент
(Національний авіаційний університет, Україна)*

Рекомендовано до друку вченою радою Навчально-наукового гуманітарного інституту Національного авіаційного університету (протокол № 2 від 15.03.2017 р.)

ISBN 978-617-646-392-4

© Колектив авторів, 2017

© Національний авіаційний університет, 2017

Clichés in Ukrainian and Czech News Reports on Violence of 1960

There exists an old political anecdote: a call comes from the Central Committee of All-union Communist Party to Baikal-Amur Mainline (BAM) center informing that an American journalist will soon arrive there. There is request to accommodate him in a place where the living conditions of BAM builders are quite acceptable. Yet, the request is impossible to fulfil. So, the authorities say, “Screw him, let him vilify.”

As any anecdote, it is only half true; if we look at the press of the Mainline construction time, we will see that it was not the American news reports that did not tell the truth, but the Soviet media which was libelous and often embellished. In the article, we aim to look at how Soviet media of 1960, namely Ukrainian *Molod Ukrajinny* and Czech *Mladá fronta*, reported the acts of violence from abroad¹.

To begin with, there is a need to focus on what violence is. The term itself is often used to refer to anything from the innate human urge to destruction, to acts of aggression at the state level [1, p. 3, 9]. Violence as a mode of behavior presupposes the use of force with the intention to cause harm and encompasses homicides, assaults, abuses, robberies and rapes [2]. It is the easiest to notice and account for type of violence since media draws much attention to it [3; 4]; yet, what about outbursts of aggression on a larger scale?

Žižek [4] distinguishes between the following types of violence: subjective and objective ones. The latter is further divided into symbolic and systemic [4, p. 1]. The author claims that subjective violence is the type identified with a particular individual or group, for example, terrorist acts or domestic violence. Symbolic violence is “embodied in language and its forms” [ibid.], while systemic violence rises from the social order and is often overlooked because people get directly involved in it. Soviet order and propaganda are nowadays often associated with both symbolic and systemic violence. Most of control came from how the lives of the citizens of the countries of the Socialist camp were organized [5, p. 134]. For instance, 1960 was a part of Khrushchev era, who came to power after Stalin. His rule was characterized by some changes as compared to the regime of his predecessor: “collective leadership of the party was restored, terror was

¹ The research topic is supported by a research project, entitled “Narrative Techniques of Violence Discourses in Czech, Ukrainian and British Cultures”, funded by Visegrad/V4EaP Scholarship (51601187).

abandoned, party control over the secret police was asserted, the concept of ‘class enemy’ was expunged from official discourse, a temporal ‘thaw’ in cultural life took place, and social structures stabilized” [6]. Even though mass repressions did not take place anymore, the state control over the lives of people took a milder and less revealing form, and thus symbolic and systemic violence were exercised. As the media has become a mouthpiece of Khrushchev’s propaganda, we can trace the elements of such violence in the language employed by it focusing on clichéd phrases.

In fact, Czech and Ukrainian daily newspapers the *Mladá fronta* and the *Molod Ukrajinny*, targeted at youth of the two countries, paid special attention to how the news from abroad were presented. It was very important to bring up the new generation of communist ideology builders who would not question the foundations of the social order. The press used clichéd vocabulary to paint a picture of cruel and violent West, and also to shape public attitude towards an enemy to the bright future of communism.

The *Mladá fronta* of 1960 had the second page fully dedicated to the international affairs and news from abroad, while front page contained either the headlines or the beginning paragraphs of the articles, the bodies of which appeared on page 2. The articles dealt with numerous issues ranging from wars and riots across the globe to the stories of success in building communist future. The latter were mostly of positive character presenting the other countries of Socialist camp as highly successful and productive. Another important issue was Khrushchev’s initiative of disarmament and relations with the Soviet Union. As an antithesis to the bright present of such countries as China, the German Democratic Republic and others, the capitalist countries were presented as violent and materialistic: e.g.: *Stávkové hnutí v USA se velmi vyhrotilo, protože američtí monopolisté s podporou vlády zahájili tažení proti vymoženostem amerických odborů (4.01.1960)*¹. For the *Molod Ukrajinny* the news from abroad seemed to not have been considered equally important as they mostly appeared on page 4 and occupied far less space compared to Czech ones. This might be explained by the fact that geographically Ukraine was located further from the western democracies, and thus there was less need in drawing attention to those issues. Just like in the *Mladá fronta*, the foreign news centered around the vices of the capitalist world and merits of the Socialist camp: *Гнів і презирство радянських людей викликала провокаційна заява Аденауєра в Західному Берліні. Засліплений ненавистю до всього прогресивного, до комунізму, цей пристаркуватий політикан заявив, що на випадок війни*

¹ Literal translation: *The strike movement in the USA is becoming more strained, because American monopolists backed up by the government took actions against the achievements of the US unions.*

від Радянського Союзу нічого не залишиться (22.04.1960)¹. Both newspapers in presenting the events from abroad were quite loaded with the clichéd phrases as *провокаційна заява, američtí monopolisté* and others, that appeared and re-appeared in different issues of the papers.

The clichés used in 262 Ukrainian and 1270 Czech articles and briefs dealing with the acts of violence outside Czechoslovakia and the Ukrainian SSR represent the images of the countries of both camps. Interestingly, political clichés, though quite heavily used in both newspapers are somewhat less emotionally charged in the Czech newspaper compared to the Ukrainian one. Let us look at some of those in more detail.

In the course of analysis, we roughly² singled out 251 Czech and 326 Ukrainian clichés which appeared in the papers with reference to the sides of conflict. We treated a phrase as a cliché if it appeared as a more or less stable expression and was used more than twice in the articles. Thematically, clichés refer to the supporting and opposing parties of Khrushchev's initiative of disarmament (*противники справи миру, програма загального роззброєння, гонка озброєнь, cesta ke splnění nadějí a tužeb všeho lidstva*), the USSR (*могутня соціалістична держава, sovětská skutečnost, bratrsky sovětský lid*), capitalist countries, countries of the Socialist camp and those ones fighting for their independence (*реванистські тенденції західнонімецького уряду, заколот колонізаторів, нерішучість властей, zasedání šéfu vlád západních mocností, ротос земі socialistického tábora*), political and other public figures and victims of conflicts (*interеси власної наживи, otevřený antikomunista, nepřítel socialistického zřízení*), fascism and other -isms (*фашистські провокації, вилазки фашистів, расистські виступи, revanšistický militarism, žádat odsouzení pučistů*) as well as phrases used to describe actions and situations (*огидне нагадування, з величезною гордістю, рішучий крок на шляху до миру, героїчна праця радянських людей, neodpovídá skutečnosti, tvrdá politika*).

Some clichés appear to be commonly used both in Czech and Ukrainian newspapers: *rasistické provokace, mezinárodní problémy, kapitalistické země, kapitalistické держави, міжнародні проблеми, провокації реванистів* тощо. We found 84 clichés that had the same meaning in both languages. These word combinations were represented by the stable

units similar in their function to phraseological ones. Most of them consist of two elements N+N or Adj+N, with the latter one prevailing. Over 30 clichés have similar meanings but employ a different number or quality of words: e.g., *svět bez nenávisti a válek – за свім без воєн, солдатів і зброї*. Most of these word combinations are less stable and may vary in their length or change some of their elements more or less freely.

The number of clichéd phrases used in the two newspapers points to the fact that the rhetoric of the Soviet propaganda was applied consistently and deliberately in both countries. Despite the fact that attention to various burning issues was different in the *Mladá fronta* and the *Molod Ukrajinu*, the deliberateness of language use seems to be well supervised.

Other clichés that can be traced in the articles look more as ones favored by the newspaper and its editors. Compare how the news of Eisenhower's talk was reported in the *Mladá fronta* and the *Molod Ukrajinu*. The Ukrainian newspaper wrote a bigger article focusing attention on certain aspects of the speech, such as the country's economic state, relations with the USSR and other countries. The article was built in a clichéd way using such vocabulary as *міжнародна напруженість, розрядка напруженості, вести серйозні переговори, з позиції сили, поліпшення міжнародної обстановки, серйозна готовність Радянського союзу, успіх справи миру, подання економічної і технічної допомоги слаборозвинутим країнам, імперіалістичний комунізм, серйозні успіхи в економічному розвитку Радянського Союзу і дружніх йому соціалістичних держав* (7.01.1960). The text was structured so as to keep focus on the problems the USA had in 1959 and highlighting the positive attitude of the USA towards the Soviet states development. At the same time, the Czech newspaper drew attention of the readers to the issues of peace and military power: *se vzájemné zničení, své úsilí o zaručený mír, Spojené státy i nadále "trpí pohoršujícími nepořádky", imperialistický komunism, významné úspěchy Sovětského svazu a sprátelených socialistických zemí* (7.01.1960). We see that some of the clichés coincide in these two articles, yet, the Ukrainian one uses this type of words to a higher extent.

Such distribution of deliberately used vocabulary might indicate how media shaped public opinion which is subject to further research. The analysis of clichés show that mass media was viewed as an important factor of building up an image of a happy life of builders of the communism as opposed to the insecure world of those who lived behind the Iron Curtain. In our opinion, a more detailed analysis of clichés is needed from the point of view of cognitive and psycholinguistic perspectives.

¹ Literal translation: *Soviet people's anger and disdain were a result of Adenauer's provocative statement in Western Berlin. Blinded by the hatred to everything progressive, to communism in particular, this elderly politician claimed that in case of war the Soviet Union will be destroyed.*

² Since the corpus of texts is not digitalized, a manual calculation was done which might be subject to error.

References

1. Мороз О.В. Дискурс насилія, или о нормалізуючих ефектах искусства [Електронний ресурс] / О.В. Морозова. – Режим доступу https://www.academia.edu/5279834/Дискурс_насилія_или_О_нормалізуючих_ефектах_искусства/.
2. Violence (behaviour) [Electronic source] // Encyclopaedia Britannica. – Accessed: <https://www.britannica.com/topic/violence>.
3. Levin T., Turrisi P. Introduction – Violence: “Mercurial Gestalt” / T. Levin, P. Turrisi // Violence: “Mercurial Gestalt”. Probing the Boundaries; [ed. by T. Levin]. – Vol. 47; At the Interface. – Amsterdam New York: Rodopi, 2008. – P. 1-10.
4. Žižek S. Violence: Six Sideways Reflections / Slavoj Žižek. – London: Profile Books, 2009. – 218 p.
5. Gerlach Ch., Werth N. State Violence – Violent Societies / Ch. Gerlach N. Werth // Beyond Totalitarianism: Stalinism and Nazism Compared; [ed. by M. Geyer, Sh. Fitzpatrick]. – New York: Cambridge Univ. Press, 2009. – P. 133-179.
6. Smith S.A. Introduction: Towards a Global History of Communism [Electronic source] / S.A. Smith // The Oxford Handbook of the History of Communism ; [ed. by S.A. Smith]. – OUP Oxford, 2014. – Accessed: <https://books.google.com.ua/>.

Наталія Арістова
м. Київ, Україна

Реалізація партисипативно-інтерактивного підходу до формування професійної суб'єктності майбутніх перекладачів

Застосування партисипативно-інтерактивного підходу в освітньому процесі вищого навчального закладу забезпечує оптимальні умови для всебічного розвитку і саморозвитку особистості майбутніх перекладачів, врахування їх індивідуальних особливостей, формування самостійності і самопізнання, а також спрямовує студентів-перекладачів на усвідомлення власних здібностей і особистісних якостей, які є вкрай необхідними для успішної самореалізації в житті та майбутній професійній діяльності.

Актуальність проблеми та її недостатня наукова розробка визначили мету та завдання статті, які полягають в уточненні сутності поняття «партисипативно-інтерактивний підхід», а також в обґрунтуванні необхідності його реалізації в освітньому процесі вищого навчального закладу до формування професійної суб'єктності майбутніх перекладачів.

Оскільки сутність застосування партисипативно-інтерактивного підходу до формування професійної суб'єктності майбутніх перекладачів полягає в їх активному залученні у процес професійної

Наукове видання

Збірник наукових праць

ФАХОВИЙ ТА ХУДОЖНІЙ ПЕРЕКЛАД:
ТЕОРІЯ, МЕТОДОЛОГІЯ, ПРАКТИКА
2017

робимо якісний друк доступним

Підписано до друку 14.03.2017. Формат 60x84 1/16.
Папір офсетний. Друк цифровий. Ум. друк. арк. 27,20
Тираж 100 прим.

Віддруковано в Видавництві ТОВ «Аграр Медіа Груп»
04080, м. Київ, вул. Новокостянтинівська, 4А
Тел.: 044 361 53 06, e-mail: info@agrarmedia.com
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців ДК №3651 від 22.12.2009
www.agrarmedia.com